

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001316

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 21-03-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ходаковська Альона Валеріївна

2. Alyona V. Khodakovskaya

Кваліфікація: заступник директора - керівник відділу

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 015

Назва наукової спеціальності: Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Дата захисту: 26-12-2023

Спеціальність за освітою: Початкова освіта

Місце роботи здобувача: Економіко-правничий коледж ДВНЗ "Запорізький національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 36015011

Місцезнаходження: ,

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 17.051.068

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.35.09

Тема дисертації:

1. Підготовка майбутніх учителів початкової школи до застосування навчально-ігрових технологій в освітньому процесі
2. Preparation of future primary school teachers for the use of educational and game technologies in the educational process

Реферат:

1. На підставі аналізу психолого-педагогічної літератури розкрито теоретичні засади процесу підготовки майбутніх учителів початкової школи до застосування навчально-ігрових технологій у професійній діяльності, основу яких становлять фундаментальні наукові джерела, в яких конкретизовано основні понятійні конструкти дослідження, зокрема: «гра», «навчально-ігрові технології», «професійна підготовка майбутніх учителів початкових класів», «готовність до професійної діяльності», «готовність майбутніх учителів початкової школи до застосування навчально-ігрових технологій»; наукові розробки учених щодо формування готовності до професійно-педагогічної діяльності, до застосування ігрових і діяльнісних методів навчання вчителя початкової школи; здобутки сучасних практиків, в яких обґрунтовано зміст та функції навчально-ігрових технологій як одного із методів активного навчання, що базується на діяльнісному підході, створюючи умови для виявлення активної позиції здобувачів освіти, розвитку їхньої гнучкості,

задоволення інтелектуальних та емоційних потреб у продуктивній діяльності учасників гри в атмосфері психологічного комфорту. З'ясування сутності цих категорій надало можливість «навчально-ігрові технології» представити як сукупність засобів, методів і прийомів організації освітнього процесу активно-пошукового характеру у формі гри, що сприяє реалізації інтенсивного навчання, активно впливаючи на моральну, емоційну та інтелектуальну сфери здобувачів освіти з метою полегшення опанування навчального матеріалу; «професійну підготовку майбутніх учителів початкових класів» трактувати як концептуально-стратегічна спрямованість процесу оволодіння професією, кінцевою метою якого є ефективний фахівець, який досягає якісних результатів в освітньому процесі, а стрижнем підготовки є розвиваюча домінуюча відповідальності особистості, що здатна приймати професійно, самостійно й кваліфіковано грамотно вивірені рішення відповідно із Державними стандартами. Понятійний конструкт «готовність майбутніх учителів початкової школи до застосування навчально-ігрових технологій» у дисертаційному дослідженні представлено як цілісне багатоконпонентне утворення, інтегративна якість особистості педагога, що детермінує його здатність до ефективного застосування ігрових методів в освітньому процесі, спрямований на цілісний розвиток учня, що складається із взаємопов'язаних компонентів: мотиваційно-цільового, комунікативно-особистісного, операційно-діяльнісного й корегувально-рефлексивного. Визначено й науково обґрунтовано компонентну структуру готовності майбутніх учителів початкової школи до застосування навчально-ігрових технологій, що включає мотиваційно-цільовий, комунікативно-особистісний, операційно-діяльнісний та корегувально-рефлексивний компоненти, кожний із яких характеризується певним змістом. Визначений нами мотиваційно-цільовий компонент у структурі готовності майбутніх учителів початкової школи до застосування навчально-ігрових технологій репрезентований такими показниками, як: морально-ціннісне ставлення до педагогічної професії; стійкий інтерес до оволодіння навчально-ігровими технологіями; активно-позитивне ставлення до ігрової діяльності, ігрових методів навчання в цілому; мотиваційна готовність до викликів сьогодення, що потребують негайного реагування; активна позиція як учасника освітньо-професійного процесу. Комунікативно-особистісний компонент у структурі готовності майбутніх учителів початкової школи до застосування навчально-ігрових технологій в освітньому процесі передбачає сформованість системи професійно важливих особистісних якостей; емоційно-вольову стійкість; високий рівень інтелектуального розвитку; володіння вербальними й невербальними засобами комунікації; здатність установлювати оптимальний стиль спілкування на засадах педагогіки партнерства; високу педагогічну активність особистості; наполегливість у подоланні труднощів при вирішенні професійних ситуацій і завдань із високою продуктивністю; нестандартність дій в роботі над собою, прояв творчого підходу у розв'язанні виявлених особистісних проблем. Зміст операційно-діяльнісного компонента готовності характеризується наявністю знань про сутність гри, її психологію, функції, зміст, складові, механізми, етапи, класифікаційні ознаки і типологію; про структуру гри (постановка цілей, планування, досягнення мети, аналіз результатів); про педагогічні можливості навчально-ігрових технологій, їх основні принципи та етапи розроблення; здатністю застосовувати ігрові методи навчання в освітньому процесі початкової школи; успішно реалізовувати усі необхідні операційні дії у процесі організації дидактичної гри на високому рівні доцільності й продуктивності, що визначають функціональну зрілість процесів ігротехнічної діяльності; здійснювати позитивний конструктивний зворотний зв'язок з метою діагностики ефективності навчально-ігрового процесу; досліджувати результати засвоєння учнями знань і набутих практичних умінь за допомогою навчально-ігрових технологій...

2. On the basis of the analysis of psychological and pedagogical literature, the theoretical principles of the process of training future primary school teachers for the use of educational and game technologies in professional activities are revealed, the basis of which is fundamental scientific sources, which specify the main conceptual constructs of the study, in particular: "game", "educational game technologies", "professional training of future primary school teachers", "readiness for professional activities", "readiness of future primary school teachers to use educational and game technologies"; scientific developments of scientists regarding the formation of readiness for professional and pedagogical activities, for the use of game and activity methods of teaching primary school

teachers; achievements of modern practitioners, in which the content and functions of educational and game technologies are substantiated as one of the methods of active learning based on an activity approach, creating conditions for identifying the active position of education seekers, developing their flexibility, meeting intellectual and emotional needs in the productive activity of game participants in an atmosphere of psychological comfort. Elucidation of the essence of these categories made it possible to present "educational and game technologies" as a set of means, methods and methods of organizing the educational process of an active-searching nature in the form of a game, which contributes to the implementation of intensive learning, actively influencing the moral, emotional and intellectual spheres of education seekers in order to facilitate the mastery of educational material; "Professional training of future primary school teachers" should be interpreted as a conceptual and strategic orientation of the process of mastering the profession, the ultimate goal of which is an effective specialist who achieves quality results in the educational process, and the core of training is the developing dominant responsible personality, who is able to accept professionally, independently and qualifiedly competently verified solutions in accordance with State Standards. The conceptual construct "readiness of future primary school teachers to use educational and game technologies" is presented in the dissertation research as a holistic multi-component education, an integrative quality of the teacher's personality, which determines his ability to effectively apply game methods in the educational process, aimed at the holistic development of the student, consisting of from interrelated components: motivational-targeted, communicative-personal, operational-active and corrective-reflective. The component structure of the readiness of future primary school teachers to use educational and game technologies, which includes motivational-target, communicative-personal, operational-active and corrective-reflective components, each of which is characterized by a certain content, is determined and scientifically substantiated. The motivational and goal component determined by us in the structure of the readiness of future primary school teachers to use educational and game technologies is represented by such indicators as: moral and value attitude to the teaching profession; persistent interest in mastering educational and game technologies; an active-positive attitude to game activities, game-based learning methods in general; motivational readiness for today's challenges that require an immediate response; an active position as a participant in the educational and professional process. The communicative and personal component in the structure of the readiness of future primary school teachers to use educational and game technologies in the educational process involves the formation of a system of professionally important personal qualities; emotional and volitional stability; high level of intellectual development; mastery of verbal and non-verbal means of communication; the ability to establish an optimal communication style based on partnership pedagogy; high pedagogical activity of the individual; perseverance in overcoming difficulties in solving professional situations and tasks with high productivity; non-standard actions in self-improvement, manifestation of a creative approach in solving identified personal problems. The content of the operational and activity component of readiness is characterized by the presence of knowledge about the essence of the game, its psychology, functions, content, components, mechanisms, stages, classification features and typology; about the structure of the game (setting goals, planning, goal achievement, analysis of results); about the pedagogical possibilities of educational and game technologies, their main principles and stages of development; ...

Державний реєстраційний номер ДіР: 0121U112155 0120U104661

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Ходаковська А. В. Постановка проблеми підготовки майбутніх учителів початкової школи до застосування навчально-ігрових технологій в освітньому процесі. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / [редкол. : А. В. Сущенко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя : КПУ, 2020. Вип. 68. Т.2. С. 225–229.
- Ходаковська А. В. Постановка проблеми підготовки майбутніх учителів початкової школи до застосування навчально-ігрових технологій в освітньому процесі. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / [редкол. : А. В. Сущенко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя : КПУ, 2020. Вип. 68. Т.2. С. 225–229.
- Ходаковська А. В. Реалізація концепції педагогічного впливу на підготовку майбутніх учителів початкової школи до застосування навчально-ігрових технологій в освітньому процесі: результати дослідження. Інноваційна педагогіка. Вип. 61. 2023. Т. 2. С. 242–246.
- Ходаковська А. В. Структурно-функціональна модель підготовки майбутніх учителів початкової школи до застосування навчально-ігрових технологій в освітньому процесі. Теорія і практика управління соціальними системами. Щоквартальний науково-практичний журнал. Харків : НТУ «ХПІ», 2023. № 3. С. 17–33.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U112155 0120U104661

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сущенко Лариса Олександрівна
2. Larysa O. Sushchenko

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6119-9151

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Корольова Людмила Михайлівна
2. Liudmyla M. Korolova

Кваліфікація: к. пед. н., викладач, 13.00.04**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-4963-9465**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Комунальний заклад вищої освіти "Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія" Запорізької обласної ради**Код за ЄДРПОУ:** 22133718**Місцезнаходження:** вул. Наукового містечка, буд. 59, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69017, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Держадміністрація**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Петриченко Лариса Олексіївна
2. Larysa A. Petrychenko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.06**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-3250-4321**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Комунальний заклад "Харківська гуманітарно-педагогічна академія" Харківської обласної ради**Код за ЄДРПОУ:** 02125591**Місцезнаходження:** провулок Руставелі, буд. 7, Харків, Харківський р-н., 61001, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Департамент науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Зубцова Юлія Євгенівна
2. Yuliya E. Zubtsova

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.07**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-2366-796X**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Андрющенко Олена Олександрівна

2. Olena O. Andryushchenko

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3625-1595

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Локарева Галина Василівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Локарева Галина Василівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Дребезов Денис Олегович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна